

“สนามรบเป็นตลาดการค้า”

ฝันที่เป็นจริง?

* ดนัย มุลา

“รัฐบาลจะดำเนินนโยบายต่างประเทศที่เป็นอิสระโดยยึดถือประโยชน์ของชาติเป็นหลัก... ปรับปรุงความสัมพันธ์ทั้งในทางเศรษฐกิจและการเมือง โดยเฉพาะการขยายตลาดการค้าระหว่างกัน และเสริมสร้างความเข้าใจอันดี และไมตรีจิตกับประเทศเพื่อนบ้านให้อยู่ร่วมกันโดยสันติ และสมานฉันท์ในลักษณะที่ตอบสนองผลประโยชน์ร่วมกัน”

นโยบายรัฐบาลปัจจุบันด้านต่างประเทศข้างต้นได้รับการปฏิบัติอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจมีการประกาศนโยบายประมาณปลายเดือนธันวาคม 2531 ให้แปรเปลี่ยน “สนามรบเป็นตลาดการค้า” เช่น มีการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงระหว่างหนองคายกับท่าเตี๋ย โดยมีประเทศ

ออสเตรเลียเป็นผู้ให้การสนับสนุน การเดินทางไปเยือนประเทศเวียดนามและประเทศลาวของผู้ในระดับสูงสุดของไทย ตลอดจนการเชิญนายกรัฐมนตรี สุนทรเวช ของกัมพูชามาเยือนไทย เป็นต้น

การเปลี่ยนสนามรบให้เป็นตลาดการค้านั้นไม่ใช่เรื่องที่ทำได้ง่ายนัก หากจำเป็นจะต้องใช้ความสามารถหลาย ๆ ด้านดำเนินการ เพราะรัฐบาลในอดีตที่ผ่านมาไม่ได้ให้ความสนใจกับตลาดอินโดจีนเท่าที่ควร เช่น เมื่อปี พ.ศ. 2523 รัฐบาลไทยเคยออกกฎหมายห้ามการค้าขายชายแดนกับประเทศกัมพูชา โดยกำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนถึงขั้นสูงสุดคือประหารชีวิต นอกจากนั้นยังใช้นโยบายที่แข็งกร้าวตามแนวทางของสหรัฐอเมริกาที่มุ่งจะบีบประเทศเวียดนามทั้งด้านเศรษฐกิจและการเมืองระหว่างประเทศ

ประเทศเพื่อนบ้านหรือตลาดในบริเวณพื้นที่แหลมอินโดจีนจะครอบคลุมหลายประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

*** หัวหน้าหมวดวิชาหลักการปกครอง ภาควิชาพื้นฐานทั่วไป คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตวิทยา:ร.ม. (การปกครอง) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

1 คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีโดย นายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๓๑ อ้างถึงใน “รวมประวัตินายกรัฐมนตรีและประวัติศาสตร์สภาผู้แทนราษฎรไทย ๒๕๓๑” พิมพ์ฉบับพิเศษ ๒๕๓๑ หน้า ๕๔

สาธารณรัฐประชาชนกัมพูชา (หรือกัมพูชาประชาธิปไตย) และ **สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประเทศไทย** **สาธารณรัฐสังคมนิยมพม่าและประเทศมาเลเซีย** ในส่วนของประเทศไทยได้ละเลยตลาดอินโดจีนโดยเฉพาะกับประเทศลาว, กัมพูชาและเวียดนาม ทั้งนี้เพราะนโยบายต่างประเทศของไทยมักจะพิจารณาในแง่ของความมั่นคงทางทหารเป็นหลักและยังมีความผองใจกับความกลัวการรุกรานจากต่างประเทศด้วยกำลังทหาร ซึ่งเป็นนโยบายเดียวกับ**สหัฐอเมริกา**ที่เฝ้าคอยติดตามความเคลื่อนไหวของ**สหภาพโซเวียต**ตลอดเวลาทั้งด้านการเมืองการทหารและ**การเงินระหว่างประเทศ** ดังนั้นบทความนี้จึงมุ่งเสนอถึงความจำเป็นและโอกาสของความเป็นไปได้ในการประกาศนโยบายของรัฐบาลในส่วนของนโยบาย การแปรเปลี่ยนสนามรบเป็นตลาดการค้า และโอกาสความเป็นไปได้ในทศวรรษนี้ โดยมุ่งพิจารณาประเทศลาว กัมพูชา และเวียดนาม

สนามรบเป็นตลาดการค้า : ความจำเป็น

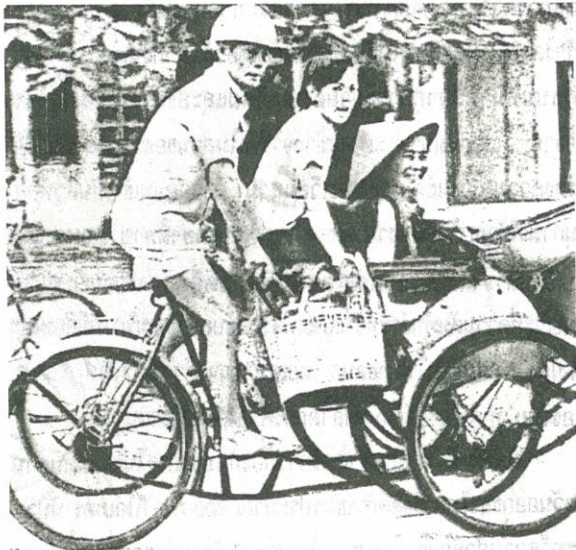
ปีพุทธศักราช 2533 ปีแรกของทศวรรษ 1990 ซึ่งในทศวรรษนี้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปแล้วว่าจะเป็นทศวรรษแห่งการเชื่อมโยงกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั่วโลกเข้าด้วยกันเป็น**ตลาดเดียว** (GLOBALIZATION) มีการรวมตัวทางเศรษฐกิจการค้าโดยเฉพาะในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา กระแสเศรษฐกิจโลกได้ผันผวนจากเดิม**“พลิกหน้ามือเป็นหลังมือ”** การกีดกันการค้ารุนแรงขึ้น แต่ละประเทศต่างยึดเอาการส่งออกเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจของตน ขณะเดียวกันก็พยายามลดการพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งลักษณะการเปลี่ยนแปลงโดยภาพกว้าง ๆ ดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ไทยต้องปรับเปลี่ยนนโยบายทางเศรษฐกิจเสียใหม่ เช่นเดียวกัน โดยมีปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญดังนี้

ปัจจัย 1 ปัจจัยด้านต่างประเทศที่คลี่คลายลง ประเทศสังคมนิยมมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจมายอมรับแนวทางทุนนิยมเพิ่มมากขึ้น เช่น รัสเซียประกาศนโยบาย**“เปเรสตรอยก้า”** ทำให้แนวโน้มการสนับสนุนด้านการสู้รบกับประเทศสังคมนิยมด้วยกลัมน้อยลง สาธารณรัฐประชาชนจีนก็เริ่มให้การลงทุนจากประเทศทุนนิยมทั้งหลายเข้าไปมากมาย ปรากฏการณ์เหล่านี้ทำให้ประเทศสังคมนิยมอื่น ๆ เริ่มมีการปรับตัว ลาวมีแนวทาง**“เศรษฐกิจแนวใหม่”** ในขณะที่เวียดนามปรับปรุงโครงสร้างต่าง ๆ เพื่อรองรับการลงทุน

และการค้าระหว่างประเทศ การกระทำอย่างนี้ถือได้ว่าเป็นการสร้างสรรค์ให้โลกมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากขึ้นเพราะทุกฝ่ายเริ่มเบนหน้าหนีจากการขยายอาณานิคมและสงครามมามุ่งสู่การค้าขาย และพัฒนาประเทศอย่างจริงจัง ในส่วนของรัฐบาลไทยก็ได้สร้างความสัมพันธ์กับลาวและเวียดนาม ตลอดจนเข้าเป็นตัวหลักในการแก้ปัญหาในกัมพูชามาตลอดนับแต่**พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ** ไปเยือนลาว และ**พลอากาศเอกสิทธิ เสวตศิลา** ไปเยือนเวียดนาม ในขณะที่ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับสหรัฐอเมริกามีลักษณะที่นิ่ง เปลี่ยนไปในทางลบ โดยเฉพาะการค้าที่มีการติด G.S.P. ของไทย ทำให้ไทยต้องหาตลาดการค้าอื่นมาเสริมและรองรับ

ปัจจัยที่ 2 ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศในชายแดนด้านตะวันออกของไทย ซึ่งติดกับเขมรประมาณ 600-700 กิโลเมตร นับวันจะทวีความสำคัญขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะฝั่งตะวันออกที่มีโครงการ**“อิสรเทิร์น ซีบอร์ด”** (โครงการแสนล้าน) อันเป็นบันไดทองไปสู่**นิคส์** (NICs) ที่รัฐบาลไต้หวัน ชายแดนด้านจันทบุรี ตราดและปราจีนบุรี ซึ่งดำรงด้วยความขัดแย้งระหว่างประเทศที่เข้มข้นอยู่ในวันนี้นัก**อุตสาหกรรมมาบตาพุด** ที่ตั้งโครงการ**ปิโตรเคมีแห่งชาติ** และ**ท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง** ห่างกันเพียงไม่ถึง 400 กิโลเมตร ซึ่งใช้เวลาตามถนนลาดยางอย่างดีไม่เกิน 4-5 ชั่วโมงนั้น เป็นสิ่งที่รัฐบาลคำนึงถึงมากที่สุด ในแง่ของความปลอดภัย ความมั่นคงและเสถียรภาพ เพราะถ้าหากขาดซึ่งสิ่งนี้แล้วก็จะขาดผู้ร่วมลงทุนอย่างแน่นอน ดังนั้นการรักษาความปลอดภัยของไทยจากประเทศเพื่อนบ้านที่ดีที่สุดก็คือการสร้างมิตรภาพระหว่างกัน กองทัพเรือของไทยอาจจะไม่จำเป็นต้องใช้เงินมากมายในการสร้างกองเรือ หรือขึ้นมาคุ้มครองชายฝั่งทะเลตะวันออก เนื่องจากเสถียรภาพในแถบนั้น จะได้รับการปรับปรุงขึ้นจากสัมพันธ์ภาพที่ดีกับประเทศอินโดจีนทั้งหมด ความเจริญที่เกิดขึ้นจากโครงการชายฝั่งทะเลตะวันออกจะแผ่ขยายแดนกัมพูชาและทำให้โอกาสในการลงทุนเพิ่มขึ้นอีกมากมาย ในจังหวัดชายแดนทั้งฝั่งไทยและฝั่งกัมพูชา เพื่อรับผลพวงจาก**โครงการอิสรเทิร์น ซีบอร์ด**

ปัจจัย 3 ยุทธศาสตร์ด้านการค้า ซึ่งการเติบโตในระบบทุนนิยมของไทยที่มุ่งทิศทางสู่สถานะประเทศอุตสาหกรรมใหม่ กำหนดให้ไทยต้องขยายปีกไปสู่ประเทศต่าง ๆ ที่ต้องพัฒนาและมิแหล่งวัตถุดิบที่ไทยขาดแคลนหรือร่อยหรอไปทุกวัน พร้อมกันนั้นประเทศ

เหล่านั้นก็จะเป็นตลาดระบายสินค้าจากไทยอีกด้วย ซึ่งประเทศอินโดจีนมีความพร้อมในด้านนี้เป็นอย่างยิ่ง อินโดจีนกำลังอยู่ในช่วงที่มีการฟื้นฟูบูรณะประเทศอย่างรีบด่วน โดยได้รับความช่วยเหลือจากประเทศต่าง ๆ อาทิ สหรัฐอเมริกา ประเทศไทยในฐานะที่เป็นประตูดินอินโดจีนอาจได้รับประโยชน์จากการให้ความช่วยเหลือที่เกี่ยวกับการให้บริการด้านการเงิน อินโดจีนปัจจุบันจึงเป็นแหล่งที่ภาคเอกชนและรัฐบาลคาดหวังไว้ว่าจะเป็นแหล่งระบายสินค้าและเป็นแหล่งลงทุนสำหรับธุรกิจไทยในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งลาว เขมร และเวียดนามจะกลายเป็นเป้าหมายหลักในด้านการค้าของไทยขึ้นทุกวัน

สนามรบเป็นตลาดการค้า : ความเป็นไปได้

ความเป็นไปได้ต้องมุ่งพิจารณาในรายละเอียดของแต่ละประเทศคือ ลาว กัมพูชา และเวียดนาม โดยพิจารณาในเรื่องของ **การนำเข้าและการส่งออก (IMPORT-EXPORT)** ควบคู่ไปกับสถานการณ์ของแต่ละประเทศ ดังนี้

1. **ความเป็นไปได้ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว** ลาวมีพื้นที่ทั้งสิ้น 236,804 ตารางกิโลเมตร เป็นประเทศที่ไม่มีพื้นที่ติดทะเล (LANDLOCKED COUNTRY) มีประชากรประมาณ 4 ล้านคน มีพื้นที่ป่าประมาณ 139,800 ตาราง

กิโลเมตรหรือประมาณร้อยละ 60 ไม่มีค่าเช่นไม้สัก ไม้ประดู่ ไม้แดง ไม้ยาง เป็นต้น มีของป่าสมุนไพรเช่น ลูกเหว หวายและกำยาน, ยิบซัมบริเวณแขวงคำมวง ถ่านหินคุณภาพดี ความร้อนสูง บริเวณสาละวัน ดิบกบริเวณเพ็ญจันทร์แถบภูเขาอันนัม เหล็กคุณภาพดีและทองแดงที่เขียงของแมงกานีสทางเหนือและตอนกลางของประเทศ และเกลือสินเธาว์แขวงเวียงจันทน์

สินค้าส่งออกที่สำคัญของลาว ได้แก่ ไม้สัก ดิบก ของป่ากาแฟ และไม้เบญจพรรณ

สินค้านำเข้า ได้แก่ เครื่องอุปโภค บริโภค ผงชูรส นมข้น ผงซักฟอก จักรยาน มอเตอร์ไซค์ รองเท้าแตะ เครื่องจักร สารเคมี ข้าวเหนียว ข้าวเจ้า อาหารกระป๋อง กะปิ น้ำปลา ซีอิ้ว ยาปราบศัตรูพืช ปุ๋ย เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น

เมื่อปี พ.ศ. 2529 ลาวประกาศใช้ **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 2** (พ.ศ. 2529-2533) ซึ่งเป็นแผนระยะ 5 ปี เรียกว่า **"นโยบายเศรษฐกิจแนวใหม่"** (THE NEW ECONOMIC MANAGEMENT) ซึ่งเป็นนโยบายที่เปิดให้มีการค้าขายระหว่างประเทศอย่างเสรี และส่งเสริมการลงทุนต่าง ๆ จากต่างประเทศอย่างมาก ปัญหาที่ลาวประสบอย่างมากในเรื่องภูมิศาสตร์คือ การติดต่อค้าขายกับต่างประเทศต้องอาศัยการขนส่งผ่านประเทศไทย ในปัจจุบันลาวพยายามหาทางออกสู่ทะเลด้านอื่นแทนเส้นทางผ่านประเทศไทยโดยมีการสร้างเส้นทางหมายเลข 9 เชื่อมระหว่างแขวงสุวรรณเขตต์ของประเทศลาวกับเมืองท่าดานังของประเทศเวียดนาม ซึ่งเสร็จเรียบร้อยแล้ว²

เมื่อรัฐบาลได้ประกาศนโยบายเปลี่ยนสนามรบเป็นตลาดการค้า นายกรัฐมนตรีของไทย พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ ได้เดินทางไปเยือนลาวด้วยความเชื่อที่ว่า ความสัมพันธ์ทางการค้าจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไม่มีความขัดแย้งระหว่างกัน ซึ่งรัฐบาลในปัจจุบันทำได้อย่างดีเพราะความแตกต่างในระบบการเมืองไม่ใช่อุปสรรคของการสร้างความสัมพันธ์ทางการค้าแต่อย่างใด การพยายามแยกการเมืองออกจากการค้าจึงเป็นยุทธวิธีที่ชาญฉลาดของรัฐบาลไทย และเมื่อพิจารณาจากสินค้านำเข้าและ

2 กรมการค้าต่างประเทศ กองควบคุมสินค้า "การค้าและการลงทุนในลาว" ผู้ส่งออก เมษายน ๒๕๓๒ หน้า ๓๐-๓๓.

ส่งออกของลาว เห็นได้ว่าทั้งสองประเทศก็มีความต้องการอยู่ เช่น ไทยต้องการไม้จากลาว ในขณะที่ลาวต้องการสินค้าอุปโภค บริโภค ข้าวเหนียว เครื่องนุ่งห่ม ฯลฯ จากไทย เมื่อปี 2531 ไทยส่งสินค้าออกไปลาวเป็นจำนวนเงิน 1,287.4 ล้านบาท และนำเข้าจากลาว 599.1 ล้านบาทเกินดุล 688.3 ล้านบาท³ ที่เป็นเช่นนี้ได้เพราะไทยมีความได้เปรียบประเทศอื่นๆ หลายประเทศที่จะทำการค้าขายกับลาว เช่น สภาพภูมิศาสตร์ การขนส่งสินค้าที่สะดวกและประหยัด ประเพณีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน ภาษาที่ใช้สื่อสารกันได้ ตลอดจนคนประเทศลาวมีความเคยชินกับสินค้าไทย ดังนั้นความเป็นไปได้ของการแปรสนามรบเป็นตลาดการค้าด้านลาวจึงมีสูง

2. ความเป็นไปได้ในสาธารณรัฐประชาชนกัมพูชา
กัมพูชามีพื้นที่ทั้งสิ้น 183,820 ตารางกิโลเมตร มีพื้นที่น้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในอินโดจีนอื่นๆ มีประชากรประมาณ 7.7 ล้านคน ป่าไม้มีร้อยละ 74 ของพื้นที่ทั้งหมด (ประมาณ 136,000 ตารางกิโลเมตร) ส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณเทือกเขาบรรทัดทางตอนใต้และตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศ **ทรัพยากรธรรมชาติมีอุดมณี** ส่วนใหญ่เป็น**พลอยไพฑูริ** ซึ่งยังไม่ผ่านการขุดด้วยวิธีอันทันสมัย เป็นจำนวนมากในบริเวณจังหวัดพระตะบอง มี**ทะเลสาบน้ำจืดขนาดใหญ่อยู่บริเวณตอนกลางของประเทศอันเป็นแหล่งปลา**รอบที่ลือชื่อ **บริเวณชายฝั่งทะเลตอนใต้ของประเทศ** มีชายฝั่งทะเลยาวถึง 260 กิโลเมตร เป็น**แหล่งปลาชุกชุมและอุดมด้วยเครื่องเทศ**บริเวณเทือกเขากระวานด้านตะวันตกเฉียงใต้ และยังมีข้าว ยางพารา และ**ชา**สูบ ตลอดจน**มีสิ่งมหัศจรรย์ของโลกคือ “นครวัด-นครธม”**

กัมพูชา เป็นประเทศเดียวในอินโดจีนที่ยังมีปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศและสงครามอยู่ โดยเฉพาะระหว่างรัฐบาลเวียดนามที่ตั้งขึ้นในกัมพูชาของนายฮุนเซน กับเขมร 3 ฝ่าย ซึ่งรัฐบาลไทยได้พยายามอย่างจริงจังมาตลอดเพื่อแก้ไขปัญหานี้ อย่างไรก็ตามระบบการปกครองของคณะรัฐบาลฮุนเซนเองก็ให้เสรีภาพในการทำการค้าระบบทุนนิยมในกัมพูชามากกว่า 4 ปีแล้วและภาวะเงินเฟ้อก็ต่ำกว่าลาวและเวียดนาม เพียงแต่พ่อค้าไทยซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านยังไม่สามารถไปปรากฏตัวในพนมเปญได้เลย

กัมพูชาในปัจจุบันเป็นเป้าหมายการรุกทางธุรกิจที่สำคัญยิ่งของไทย กัมพูชามีสิ่งที่ต้องการหลายชนิดทั้งไม้ซุง พลอย ปลาน้ำจืด และปลาทะเล หนังสือตัว หวายและทรัพยากรธรรมชาติอีกมากมาย ในขณะที่มีความต้องการฟื้นฟูประเทศและชีวิตความเป็นอยู่ของพลเมือง ดังนั้นจึงต้องซื้อสินค้าจำนวนมากจากต่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยมีโอกาสมากที่สุดเมื่อพิจารณาตามสภาพภูมิศาสตร์และสินค้าที่กัมพูชาต้องการ เช่น เครื่องอุปโภค-บริโภค เครื่องนุ่งห่ม เครื่องจักรที่ใช้ทั้งแรงงานคนและเทคโนโลยีในทางด้านการเกษตร เป็นต้น

รัฐบาลไทยโดย พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ ได้เชิญนายกรัฐมนตรีริยาฮุนเซ็นมาเยือนไทยเมื่อ 25 มกราคม 2532 และมีนโยบายออกมาชัดเจนให้ 2 ฝ่ายสร้างความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการ ในด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวร่วมกัน โดยมุ่งเข้าไปที่การท่องเที่ยว เหมือนแร่ และการประมง โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยว นั้นจะเห็นได้ว่ากรุงเทพมีโอกาสสูงที่จะเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวจากไทยไปกัมพูชา เพราะเป็นศูนย์กลางการบินในภูมิภาคนี้ สถานที่ท่องเที่ยวซึ่งกองโลกลอยอย่าง**นครวัด นครธม เขาพระวิหาร** หรือ**แม้แต่พนมเปญ** ถ้าหากมีการจัดท่องเที่ยวแบบ **“แพคเกจทัวร์”** ได้จะทำให้มีรายได้เข้าประเทศอย่างมหาศาลและรัฐบาลไทยได้สร้างสนามบินแห่งใหม่ที่อุบลราชธานีไว้รองรับเรียบร้อยแล้ว

เมื่อพิจารณาความเป็นไปได้ของการแปรสนามรบเป็นตลาดการค้าในกัมพูชาจะเห็นได้ว่าขึ้นอยู่กับปัญหาภายในกัมพูชาเอง ซึ่งต้องอาศัยเวลาในการแก้ไข ดังนั้นจึงเป็นยุทธวิธีอันชาญฉลาดที่แยกการค้าออกจากการเมือง เพราะในเมื่อมีปัญหาการเมืองก็ไม่จำเป็นต้องหยุดยั้งความสัมพันธ์ทางด้านอื่นๆ ในอนาคต ความเป็นไปได้ในการค้าขายกับกัมพูชาจึงเป็นไปได้สูงมากและจะมีเสถียรภาพยิ่งขึ้น ถ้าแก้ไขปัญหากัมพูชาและปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป

3. ความเป็นไปได้ในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
เวียดนามมีพื้นที่ทั้งสิ้น 329,600 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 62.3 ล้านคน เวียดนามประสบภาวะสงครามมานานหลายปี ประเทศขาดการพัฒนา สภาพเศรษฐกิจตกต่ำและสถานการณ์ทางการเมือง

3 วาธินี สังข์ธัมมิ “ปริวรรตเงินตรากับการค้าอินโดจีน” ชาวพาณิชย์ ๘-๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๒ หน้า ๒๑.

ของโลกมีแนวโน้มจะสงบ และมีสันติภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในแถบภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้ต้องเปลี่ยนแนวทางการบริหารนโยบายเศรษฐกิจจากระบบสังคมนิยมเป็นระบบเศรษฐกิจเปิดคือ ค่าเสรีฯ ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ ประเทศไทยมีโอกาสมากเพราะสภาพทางภูมิศาสตร์ การค้าและการขนส่งสินค้าสะดวกประหยัด นักธุรกิจไทยมีความสามารถในการผลิตสินค้าที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีประสบการณ์ด้านการบริหารเงินทุนจากต่างประเทศและสามารถนำเทคโนโลยี และวิทยาการใหม่ๆ จากต่างประเทศมาพัฒนาเศรษฐกิจได้เป็นผลสำเร็จ

สินค้าส่งออกของเวียดนาม ได้แก่ หนังสัตว์ สัตว์น้ำทะเล พืชผล ยางพารา ถ่านหิน น้ำมันดิบ ก๊าซ และแร่ธาตุต่างๆ เช่น แอนทราไซด์ บอกไซด์ บอสต์นาไซด์และโมนาไซด์ ซึ่งเป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมต่างๆ ของไทย เป็นต้น

สินค้านำเข้าของเวียดนาม ได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิง สินค้าอุปโภค บริโภค ปูนซีเมนต์ เครื่องจักรขนาดกลาง วัตถุดิบ เช่น เส้นด้ายและผ้าผืน อาหาร เสื้อผ้าสำเร็จรูป ยารักษาโรค อุปกรณ์ และเครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องจักรกลเกษตร รถบรรทุก รถจักรยานยนต์ วัสดุก่อสร้าง ซึ่งเป็นสินค้าที่ไทยมีศักยภาพในการผลิตสูงและเวียดนามมีความคุ้นเคยกับสินค้าไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีที่ไทยใช้อยู่เป็นแบบกึ่งอัตโนมัติ คือ ใช้แรงงานคนส่วนหนึ่งควบคู่กับเครื่องจักรและเป็นที่ต้องการของเวียดนาม

พล.อ.สิทธิ เสวตศิลา ได้เดินทางไปเยือนเวียดนามและมีการปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ตลอดจนทางด้านการเศรษฐกิจ ตลอดจนมีการติดต่อค้าขายกัน รัฐบาลเวียดนามทำการปฏิรูปเศรษฐกิจภายในประเทศใหม่เมื่อเดือนเมษายน 2530 จากสังคมนิยมปิดเป็นทุนนิยมเปิด ดังนั้นเวียดนามจึงเป็นตลาดใหม่ของไทยที่ใหญ่ที่สุดในอินโดจีนกว่าได้เมื่อพิจารณาจากจำนวนประชากร เพราะไทยผลิตสินค้าได้มากจึงต้องหาตลาดระบายสินค้าออก ดังนั้นความเป็นไปได้ของการแปรสนามรบเป็นตลาดการค้าในเวียดนามจึงเปิดโอกาสเป็นไปได้สูงเช่นกัน

เมื่อพิจารณาจากภาพรวมของประเทศลาว กัมพูชา และเวียดนามในแง่ของธุรกิจระหว่างประเทศจากนโยบายการแปรสนามรบให้เป็นตลาดการค้าพบว่า เส้นทางและโอกาสเป็นไปได้ในการลงทุนเวียดนามจะมีเส้นทางที่ดีที่สุด รองลงมาคือลาว และกัมพูชาเป็นลำดับ

สู่ทางและโอกาสการลงทุนในกลุ่มประเทศอินโดจีน

ธุรกิจที่มีสู่ทางดี	เวียดนาม	ลาว	กัมพูชา
1. ธุรกิจการเกษตร			
- กิจการประมง	✓	✗	✓
- กิจการป่าไม้	✓	✓	✓
- ยางพารา	✓	✗	✓
- ชา/กาแฟ	✓	✓	✗
- ปศุสัตว์	✓	✓	✓
2. ธุรกิจอุตสาหกรรม			
- กิจการแปรรูปอาหาร	✓	✓	✓
- อุตสาหกรรมกระดาษ	✓	✓	✗
- กิจการแปรรูปไม้	✓	✓	✗
- เฟอร์นิเจอร์	✓	✓	✓
- อุตสาหกรรมก่อสร้าง	✓	✓	✓
- ธุรกิจอุปกรณ์ขนส่ง	✓	✓	✓
- ธุรกิจเครื่องจักรกลเกษตร	✓	✓	✓
- เครื่องมือเครื่องจักรอุตสาหกรรม	✓	✓	✓
- อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์	✓	✗	✗
- อุตสาหกรรมสิ่งทอ (เสื้อผ้าสำเร็จรูป)	✓	✓	✗
- สินค้าอุปโภค-บริโภค	✓	✓	✓
- กิจการผลิตรายรถยนต์	✓	✓	✗
- กิจการผลิตเครื่องแก้ว	✓	✓	✗
- กิจการผลิตเครื่องปรับอากาศ	✓	✓	✗
- กิจการผลิตตู้เย็น	✓	✓	✗
3. ธุรกิจบริการ			
- ธุรกิจท่องเที่ยว	✓	✓	✓
- ธุรกิจโรงแรม	✓	✓	✓
- ธุรกิจธนาคารพาณิชย์	✓	✓	✗
หมายเหตุ ✓ = สู่ทางดี ✗ = สู่ทางไม่ดี			
ที่มา ดอกเบี้ย 7 (กุมภาพันธ์ 2532) : 119			

สนามรบเป็นตลาดการค้าผันที่เป็นจริง

จากความจำเป็นของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของโลกในประเทศสังคมนิยมเช่นในรัสเซียและจีน ที่เปิดประเทศทางด้านเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อประเทศอื่น ๆ ในระบบสังคมนิยมต้องปรับเปลี่ยนไปตามกระแสเศรษฐกิจนี้ด้วย โดยเฉพาะประเทศไทยในแถบอินโดจีนต้องเปิดประเทศด้วย ในขณะที่เดียวกันการแข่งขันทางการค้ามีลักษณะรุนแรง ตลาดหลักของไทยคือสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่นต่างพยายามเพิ่มมาตรการและกีดกันการนำเข้าสินค้าจากไทยอย่างเข้มงวด นอกจากนี้ประชาคมยุโรปมีเป้าหมายรวมเป็นตลาดเดียวในปี 2535 ย่อมมีผลกระทบต่อส่งออกของไทยอย่างแน่นอน ผสมผสานกับยุทธศาสตร์การค้าของไทยที่เติบโตในระบบทุนนิยมที่มุ่งทิศทางสู่สถานะประเทศอุตสาหกรรมใหม่ กำหนดให้ไทยต้องแสวงหาวัตถุดิบใหม่และตลาดระบายสินค้าใหม่ ซึ่งไม่มีที่ใดเหมาะสมเท่ากับตลาดการค้าเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะประเทศลาว กัมพูชา และเวียดนาม ที่มีความพร้อมทั้งด้านภูมิศาสตร์และวัตถุดิบ ตลอดจนเป็นตลาดระบายสินค้าของไทยได้เป็นอย่างดี ความเป็นไปได้ของการแปรสนามรบเป็นตลาดการค้าของรัฐบาลในปัจจุบัน จึงเป็นสิ่งที่ไม่ใช่ความฝันอีกต่อไปแล้วในทศวรรษนี้

คาดว่า การขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี 2533 จะอยู่ประมาณร้อยละ 8-9 และก็คาดว่า การส่งออกจะยังคงขยายตัวได้ในอัตรา

ร้อยละ 18-20 การส่งออกจะเพิ่มขึ้นในอัตราสูงก็คงเป็นสินค้าหลักเดิม ๆ คือ **สิ่งทอ อัญมณี** นอกจากนั้นก็มีสินค้าตัวใหม่ที่จะส่งออกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วคือ **สินค้าอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า** ซึ่งเป็นสินค้าที่เป็นที่ต้องการอย่างมากในตลาดอินโดจีน ดังนั้นการที่รัฐบาลใช้กลวิธีในการดำเนินความสัมพันธ์ที่มีความยืดหยุ่นสูง เมื่อทางด้านการเมืองยังติดขัดปัญหาอยู่ไม่สามารถคลี่คลายไปได้โดยเร็วก็ใช้วิธีชักนำให้มีการสร้างความสัมพันธ์ทางด้านอื่น ซึ่งท้ายที่สุดอาจจะช่วยให้สามารถคลี่คลายปัญหาทางการเมืองได้ง่ายขึ้น ความสัมพันธ์ทางการค้าจะช่วยให้เกิดการติดต่อกันอย่างกว้างขวาง และอาจจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดสันติภาพอย่างแท้จริงขึ้นในภูมิภาคแถบนี้ก็เป็นไปได้ เพราะต่างก็บริสุทธิ์ใจ ซื่อสัตย์และกัน ข้อติดขัดอื่น ๆ ที่พูดกันมานานแล้วอาจจะกลายเป็นเรื่องที่ตกลงกันได้ง่ายมากขึ้นก็ได้

ดังนั้นเพื่อผลประโยชน์ของคนไทยและของชาติส่วนรวม สมควรที่จะได้รับการสนับสนุนให้มีการปฏิบัติ รวมทั้งดำเนินการเพื่อบรรลุเจตจำนงนั้นอย่างจริงจังและต่อเนื่องจากทุกฝ่าย คือ **ประชาชน รัฐบาล ทหาร และเจ้าหน้าที่** ที่เกี่ยวข้อง เมื่อนั้นความฝันจะเป็นจริงไม่ใช่ในทศวรรษนี้แต่จะเป็นจริงภายใน 2-3 ปีข้างหน้าด้วยซ้ำไป ■

บรรณานุกรม

- "กลยุทธ์ท่าตลาดการค้าอินโดจีนให้เป็นจริง" **ประชาชาติธุรกิจ** ๔-๖ มกราคม ๒๕๓๓
- "การค้ากับประเทศอินโดจีนใครได้ใครเสีย." **ประชาชาติธุรกิจ** ๑๕-๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๒
- การค้าต่างประเทศ. กรม กองควบคุมสินค้า "การค้าและการลงทุนในลาว" **ผู้ส่งออก** เมษายน ๒๕๓๒
- ไชยวัฒน์ ยนเปี่ยม และอังคณา รุ่งพรนุรักษ์. "ไทยกับการค้าระหว่างประเทศ." **สยามรัฐฉบับพิเศษ** ๒๓ มิถุนายน ๒๕๓๓
- "ปริวรรตเงินตรากับการค้าอินโดจีน." **ข่าวพาณิชย์** ๙-๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๒
- "ผ่าอินโดจีน." **ประชาชาติธุรกิจ** ๒-๕ กรกฎาคม ๒๕๓๒
- "ยุทธการเปิดตลาดอินโดจีน เกมรุกทางการค้า" **ธุรกิจการค้า** มกราคม-มีนาคม ๒๕๓๒
- วิชัย สุวรรณบรรณ. "แนวรบด้านตะวันออกยังไม่เปลี่ยนแปลงที่หมาย 3...กัมพูชา...แหลมด้านอินโดจีน...เข้ายึดขุมกำลังเศรษฐกิจ."

ฐานเศรษฐกิจ ๓๐ มกราคม-๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๒

"เวียดนามตลาดที่เปิดกว้างให้ลงทุน" **ข่าวพาณิชย์** ๑๖-๒๒ มกราคม ๒๕๓๓

โอฬาร สุขเกษม. "เบิกฟ้ารุ่งอรุณใหม่เหนือฝั่งโขงไม่มีด่านและขากหนามกั้นไทย-ลาว." **ฐานเศรษฐกิจ** ๑๓-๑๕ กุมภาพันธ์